

2021 in beeld

2021 was een bijzonder jaar. Ondanks de COVID-19 pandemie met de daarbij afgekondigde maatregelen, werden door het team van het Belasting & Douane Museum bijzondere tentoonstellingen, projecten en activiteiten gerealiseerd. Eén van die projecten was 'Tussen Poen & Platzak', met thema's als leven in armoede, schuldsanering en omgaan met geld. Dit project is de voorloper van de nieuwe presentatie 'Geldlab' die vanaf het najaar van 2022 toegankelijk is voor iedereen.

Door jong en oud werd de tentoonstelling 'FIOD Fraudebestrijding' bezocht: een succesvolle tentoonstelling met escaperooms vol speur- en puzzelwerk. Naast deze tentoonstellingen werden, voor zover de maatregelen dat toelieten, diverse activiteiten voor kinderen, volwassenen en het onderwijs georganiseerd. Achter de schermen werd het museumwerk zoals onderzoek, registratie en acquisitie, voortgezet.

Veel kijk- en leesplezier met deze terugblik op 2021 en vergeet niet een kijkje op onze website www.bdmuseum.nl te nemen met tal van activiteiten. Van harte welkom aan de Parklaan!

Januari

Museum@home

2021 gaat de boeken in als een jaar waarin het museum, door de maatregelen vanwege de COVID-19 pandemie, de deuren een groot deel van het jaar moest dicht houden. Onze digitale deuren stonden echter wijd open met 'museum@home', ons online programma. Een plek op onze website waar de portemonnee objecten van het museumteam en de pareltjes uit het depot werden uitgelicht. Ook een digitale reis door de geschiedenis van onze belastingen kon gratis vanuit de luie stoel worden gemaakt.



Steun Mondriaan Fonds

Door het Mondriaan Fonds werd een forse financiële steun toegezegd voor het onderzoeksproject over het beleid van vermogensontteigening na de Tweede Wereldoorlog door het Nederlandse Beheer Instituut (NBI). Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met Tilburg University en de Radboud Universiteit. De uitkomsten zullen in het museum op inspirerende wijze worden gedeeld met een publicatie en de tentoonstelling 'Afrekenen met de vijand' die in 2023 op de agenda staan.

Februari

Start community project

De eerste mensen werden benaderd om mee te doen aan het community project 'Tussen Poen & Platzak'. Meedoen betekende: je portemonnee inleveren en je verhaal delen over omgaan met geld. Veel bekende Rotterdammers, van burgemeester Aboutaleb tot de jeugdtrainer van Feyenoord waren bereid hieraan mee te werken. De verzamelde portemonnees en persoonlijke ervaringen vormden de basis voor de gelijknamige tentoonstelling die later in 2021 te zien was. De gemeente Rotterdam subsidieerde dit community project.

Maart

Week van het Geld

In maart was er weer de Week van het Geld. De 10e editie van deze bekende nationale projectweek voor het onderwijs was online. Het museum en de directeur hadden een rol in de kinderserie rondom de geheimen van financieel Nederland. Tevens werd vanuit de Week van het Geld-studio aandacht besteed aan ons lesprogramma 'Help, de schatkist is leeg'.



FIOD trailer

De promotievideo van onze tentoonstelling 'FIOD-Fraudebestrijding' kreeg verschillende nominaties op filmfestivals. Op het Cyber Film Festival in het Verenigd Koninkrijk behaalde de trailer de award voor 'Best visual effects'.



April

Nationale Museum week

Maandag 19 april startte de Nationale Museumweek, waarbij 'Ons Echte Goud' digitaal te bekijken was. Aansluitend op het thema 'Vrijheid' was ons pronkstuk dit jaar een gravure van de inwijding van de vrijheidsboom op 4 maart 1795. Dit was het begin van de Bataafse Republiek. De gravure was na heropening van het museum te bewonderen bij een kleine tentoonstelling over de Bataafs-Franse tijd.



Mei

Smokkel tijdens Napoleon

Achter de nog steeds gesloten deuren werd de kleine tentoonstelling in het kader van de 200ste sterfdag van Napoleon 'Smokkel tijdens Napoleon' opgebouwd. In deze tentoonstelling ging bijzondere aandacht uit naar de grootchalige smokkelactiviteiten als antwoord op Napoleons handelsblokkade van Engeland, het in 1806 ingevoerde Continentaal Stelsel. Zo smokkelden veel vissers goederen, brieven en mensen tussen Engeland en Rotterdam.



Masterclasses 'FIOD-Fraudebestrijding'

In samenwerking met de FIOD werden vier online masterclasses georganiseerd met als onderwerpen 'vanwaar de FIOD?', 'trendwatching', 'volgt criminaliteit de mode?' en 'kun je per ongeluk in een btw-carroussel terecht komen?'.

Juni

Heropening museum

Op zaterdag 5 juni konden, door versoepeling van de Coronaregels, de deuren van het museum weer open. Bezoekers moesten echter vooraf online hun bezoek en tijdslot reserveren. Op onze speciale 'welkom terug' pagina van de website konden bezoekers de maatregelen en regels voor een veilig en aangenaam museumbezoek lezen.

Tentoonstelling 'FIOD-Fraudebestrijding' van start

In juni ging de tentoonstelling 'FIOD-Fraudebestrijding', een jaar later dan gepland, van start. Op deze tentoonstelling met de setting van diverse escaperooms kon je als bezoeker in de schoenen van een FIOD onderzoeker stappen en onder tijdsdruk fraudecases oplossen. Aanleiding voor deze tentoonstelling was het 75-jarig jubileum van de Fiscale Inlichtingen & Opsporing Dienst in 2020.



Unieke aanwinst

De collectie van het museum werd uitgebreid met regalia van de senaat van het laatst gevierde lustrum van de Belastingacademie. Deze academie voor het topkader van de Belastingdienst bestond vanaf 1936 tot in de jaren '60 van de vorige eeuw. De oprichter, de directeur Invoerrechten & Accijnzen Johannes van der Poel, was tevens in 1937 de oprichter van het Belasting & Douane Museum. Beide instellingen waren tot 1940 aan de Boompjes te Rotterdam gevestigd.



Juli

Activiteiten en workshops

Gedurende de looptijd van 'Smokkel tijdens Napoleon' werd de workshop 'Knutsel jezelf tot Napoleon' diverse keren georganiseerd. Ook waren rond deze tentoonstelling speciale Kids-rondleidingen voor kinderen van 8-12 jaar, zonder ouders!!! De Kids-rondleidingen zijn uit nood geboren omdat groepsrondleidingen voor volwassenen nog niet mogelijk waren. Kinderen kregen kleine opdrachten op zaal waarbij alle zintuigen aan het werk werden gezet. De opzet krijgt een vervolg!



Zomervakantie: JVP en Doeraks HONDleiding

De HONDleiding met Doerak was dit jaar verbonden aan onze actie voor het Jeugd-VakantiePaspoort (JVP). Onze vrolijke snuffelknuffelhond neemt je mee naar onze vaste presentatie en vraagt opdrachtjes uit te voeren. Aai Doerak en je komt meer te weten.



Opening 'Tussen Poen & Platzak'

De Rotterdamse wethouder Michiel Grauss – wethouder Armoedebestrijding, Schuldenaanpak en Informele Zorg – opende in juni de tentoonstelling 'Tussen Poen & Platzak'. De verhalen achter de portemonnees konden door het scannen van een QR code worden bekeken. Op onze website is één en ander terug te vinden.



Augustus

Radio Rijnmond op locatie

Op 2 augustus nam reporter Erik Lemmers van het programma "Dwars door Rijnmond" de luisteraars mee door het museum, langs hoogtepunten uit de vaste presentatie en de lopende tentoonstellingen. Op zaal gaf onze conservator een toelichting op het toekomstige 'Geldlab', waar kinderen van 10-14 jaar, maar ook ouderen, spelenderwijs kunnen leren omgaan met geld.



FIOD Podcast

In samenwerking met de FIOD werd een podcast opgenomen. In drie afleveringen stonden onderzoeken van de FIOD uit het verleden centraal waaronder speurwerk naar een kunstvervalser, het onderscheppen van illegale handel -nephrolages- en over smokkel van Stradivarius violen. De podcasts zijn (nog steeds) te beluisteren via SoundCloud en Spotify.

September

SG op bezoek

Begin september bracht de secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën, Bas van den Dungen, een bezoek aan het museum. Tegelijkertijd leverde ook hij zijn bijdrage in voor de tentoonstelling 'Tussen Poen & Platzak'. Zijn enthousiasme over het museum liet hij blijken via diverse berichtjes op LinkedIn.



Open Monumentendagen Rotterdam

Op zaterdag 11 september stond een bijzondere activiteit op het programma, georganiseerd in samenwerking met de bewonersvereniging

Puntegale. Een combinatie van een rondleiding in het museum, een tour door het voormalige belastingkantoor aan de Puntegalstraat en een wandeling met een stadsgids langs plekken als de Ballentent aan de Parkkade (oud douanekantoor).

Koffertje Liefinck in de schijnwerpers

Het originele Derde Dinsdag in September-koffertje van minister Liefinck is in het museum te bewonderen. Ter gelegenheid van Prinsjesdag schonk Omroep Max aandacht aan dit bijzondere collectiestuk met zijn fascinerende geschiedenis.

Schoolbezoek weer een beetje op gang

Bij aanvang van het nieuwe schooljaar 2021-2022 nam het aantal aanvragen voor museumlessen weer toe, dit mede dankzij het uitgebreidere schoolprogramma van de Wereldhavendagen en door onze deelname aan het cultuurtraject van Rotterdam met onder andere de lessen 'Betraaft!' en 'Help, de schatkist is leeg'.



Oktober

Weekend van de Wetenschap

Tijdens het Weekend van de Wetenschap stond het museum bol van de douaneactiviteiten én bezoekers: colleges en workshops, smokkelwaar en merkvervalsing. Specialisten van het VGEM-team (Veiligheid, Gezondheid Economie en Milieu), onderzoekers van het Douanelaboratorium en speurhondendemonstraties gaven de bezoekers een unieke kijk in de wereld van de Douane. Ook kon men een kijkje nemen in de FIOD-bus, compleet met verhoorkamer en af luisterapparatuur.



Podium POEN

Begin oktober werd het platform 'Podium POEN' gelanceerd, een ontmoetingsplek waar kennis wordt gedeeld en discussies op gang worden gebracht over geldzaken, handel, economie, fiscaliteit en financiële bewustwording. Bij de eerste gratis bijeenkomsten deelden o.a. Stella de Swart - auteur van het boek 'Armoede krijg je gratis' - en Willem Hooft - auteur van 'Geen golf te hoog' - hun persoonlijke verhaal en ervaringen. De gemeente Rotterdam ondersteunde deze lancering met een financiële bijdrage.



Maand van de Geschiedenis

Het thema van de Maand van de Geschiedenis was 'Aan het werk'. Oud-douanier Leon Warnies vertelde in het museum over zijn werk en ervaringen als hondengeleider op Schiphol. Leon is meerdere keren per jaar voor zijn 'Douane spreekuur' in het museum aanwezig.



Douaniers in het museum

In het kader van het thema van de Kinderboekweek, 'Worden wat je wil', kwam douanier Joeri van Eck in het museum vertellen over zijn droombaan bij de Douane. Aan de hand van bijzondere vondsten lichtte hij zijn werkzaamheden toe. Naast Joeri waren diverse douane collega's actief in het museum. Dat maakt het museum nog spannender.

November

Maand van beperkingen

November was de maand van de steeds verdergaande beperkingen voor het museumbezoek wegens COVID-19. Het maximum aantal bezoekers werd weer ingevoerd om de anderhalve meter afstand te kunnen garanderen. Groepsbezoeken, rondleidingen en bijeenkomsten in onze vroeg 20e-eeuwse Kuypers Salon werden hierdoor onmogelijk. Ook werd het coronatoegangsbewijs ingevoerd, eerst alleen voor het museumcafé maar later voor het gehele museum.

December

Collectieaanwinsten

Uit een legaat zijn twee portretten aan het museum geschonken: Douwe Watses Ruitenga en zijn vrouw Hil Joostes Aldert. Ze kijken ons deftig aan. Douwe Watses Ruitenga was ontvanger indirecte belastingen te Hindeloopen en Langweer. Het museum ontving ook een oorkonde die ter gelegenheid van zijn afscheid werd gemaakt.



Afsluiting museumjaar 2021

Vanaf 15 december werden de deuren van het museum voor de derde keer gesloten, sinds de uitbraak van de Covid-19 pandemie, maar museum@home, op www.bdmuseum.nl, bleef open.

Tussen Poen & Platzak



Geïnteresseerd in de tentoonstellingen en activiteiten die in 2022 op het programma staan? Of meer weten over de vaste presentatie en collectie? Kijk op de website. Je kunt ook op de hoogte blijven door je op te geven voor de digitale nieuwsbrief. Ook dat kan via de website.

www.bdmuseum.nl